

Kunnanjohtaja Ryynänen (Sirpa Metso) kehottaa Amalia (Airi Mononen) valitsemaan kunnalliset hoivapalvelut kotihoidon sijasta. Hoitajat (Oona Kakkonen ja Raija Torila) ja sosiaalisihiteeri Hakkarainen (Hannele Väisänen) suosittelevat.

Kesäteatteria kaikkien korville

Nastolassa huonokuuloiset ja kuuroutuneet pääsivät komedian makuun.

Juuso Ala-Kyyny
NASTOLA

Valtava tuulenpuuska kahistuttaa lehtiä ja peittää näyttelijöiden äänet alle. Varmemmaksi vakuudeksi puhuri tarttuu pressuun ja pudottaa puukalikat lavasteen päältä.

Kuuluvuutta koetellaan, kun Nastolan Pisarateatterin kesänäytelmä Kiusaajien katkismus pyörähtää käyntiin taidekeskus Taarastissa. **Eila Anttonen**, joka kuulee enää vasemalla korvallaan ja silläkin vain 40-prosenttisesti, ei kuitenkaan purnaa.

– En ole koskaan kuullut teatterissa näin hyvin. Tätä on ilo seurata. Hidas hämäläinenkin osaa nauraa oikeassa paikassa, porvoolainen kehuu näytelmän väliajalla.

Pisarateatterin yleisönä lauantaan oli Kuuloliiton kesäpäivien väkeä, josta pääosa on Anttonen tapaan kuuroutuneita ja huonokuuloisia. Heitä varten katsomoon oli asennettu induk-

tiosilmukka, jonka avulla näyttelijöiden puheet siirtyivät mikrofonista suoraan yleisön omiin kuulolaitteisiin.

Induktiosilmukka on laitos-teattereiden päänäyttämöiden vakiovaruste, mutta kesäteatterissa ainutlaatuinen poikkeus. Nastolaankin silmukkapiihat vedettiin vain yhtä esitystä varten.

– Tämä oli eka kerta, kun olin ulkotilassa tekemässä silmukkaa. Olen yllätynyt, miten hyvin se onnistui, Kuuloliiton suunnittelija, arkkitehti **Jukka Rasa** toteaa.

Kesäteatteria ruudulta

Tekniikkaa oli lauantaan enemänkin. Lahtelaiset kirjoitustulkit **Kaarina Janhonen** ja **Anne Vilkkö** juoksuttivat näytelmän dialogia tietokonenäyttöille, jotta myös kuuroutuneet pysyisivät kärryillä näyttämötapahtumien hienouksista.

Kirjoitustulkauksen ansiosta helsinkiläiset **Sirpa Korkeamäki** ja **Merja Asumaa** pääsivät

kesäteatterin makuun.

– Tykkäsin kovasti. Tulkkauksen oli suuri apu. Ilman sitä en olisi pystynyt seuraamaan näytelmää ollenkaan, reilut parikymmentä vuotta sitten kuuroutunut Korkeamäki sanoo.

– Kesäteattereissa on oma tunnelmansa ja huumorinsa, on kiva päästä mukaan. Joissain kohdin oli hieman vaikea seurata, kuka puhuu, kun henkilöitä oli niin paljon, monologiesityksiä suosiva Asumaa kertoo.

Asumalle teatterikokemukset ovat erityisen tärkeitä, sillä ennen kuuroutumistaan hän haaveili näyttelijän ammatista.

– Kuurouduttuani teatteri jäi 20 vuodeksi. Sitten Kynnys (vammaisjärjestö) pyysi mukaan näyttämään. Näyttelin myös kuulevien kanssa. Aina löytyy joku keino päästä mukaan, Asumaa sanoo.

Tekstityslasit tulevat?

Nastolan Pisarateatterille lauantaan esitys oli ohjaaja **Juha Helviön** mukaan ”askel eteenpäin” – pienellä vaivalla.

– Meiltä tämä ei vaatinut kovin paljon. Tekniikan osalta teimme yhteistyötä Kuuloliiton kanssa ja käsikirjoitus luettiin etukäteen kirjoitustulkkausta varten. Näyttelijöille korostin etukäteen ilmeiden esiintuo-

mista ja tunteiden selkeää esittämistä, Helviö summaa.

Askelia eteenpäin otetaan muuallakin. 80-vuotisjuhliiaan viettävällä Kuuloliitolla on meillä Näyttämötaide saavutettavaksi -hanke, jonka turvin järjestetään tekstitettyjä esityksiä Kansallisteatterissa, Oulun kaupunginteatterissa ja Tampereen työvänteatterissa ensi syksyn tai ensi vuoden aikana.

Esitys, jossa kuulovammaiset otetaan huomioon jo esitystä valmistellessa, on myös tekeillä. Toteutuksesta vastaavat teatteri- ja taideteollinen korkeakoulu yhdessä Kuuloliiton ja Suomen Teatterit ry:n kanssa.

– Siinä tekstitys on taiteellinen osa esitystä, lavastuselementti. Kyseessä on kokeellinen ja tutkiva tapaus, jossa vain mielikuvitus on rajana, Suomen Teattereiden johtaja **Matti A. Holopainen** luonnehtii vuonna 2011 tai 2012 ensi-iltansa saavaa näytelmää.

Suurisuuntaisempaan visiointiin teatterin saavutettavuuden parantamiseksi on.

– Tekstityslaseja varmasti keillaan. Niissä teksti näkyy samaan tapaan ”kuvan päällä” kuin television tekstityksissä. Lasit ovat yksi mahdollisuus tulevaisuudessa, mutta se vaatii rahaa, Holopainen kertoo.

Helsinkiläisille **Sirpa Korkeamäelle** ja **Merja Asumalle** Pisarateatterin esitys oli harvinaislaatuinen kesäteatterikokemus.

Kesäteatteria kaipaaville

TEATTERI

Kesäteatterinäytelmien erikoismies **Eero Schroderus** kirjoitti vuonna 2002 Kiusaajien katkismus, joka on pariinkin otteeseen napannut kesän katsojien näytelmän tittelin.

Ei olekaan yllätys, että näytelmä on täysin arkkityyppinen tapaus, alkukuvan kaltainen teos, jossa kiteytyy suomalaisten kesäteattereiden perusajatus: tavalliset ihmiset ovat hyviä ihmisiä. Poikkeavat ovat vähintäänkin epäilyttäviä. Ja epäilyttävimpiä kaikista ovat kunnallispoliitikot ja liikemiehet, sillä hyvä ihminen ei ajattele rahaa.

Nastolan Pisarateatteri miehittää hyvien kolmikon kohtuullisen onnistuneesti **Airi Monosella**, **Mauno Nissillä** ja **Kimmo Sirvolla**. Amalian, Reiskan ja Tanen hyvyyteen pieni salakähmäisyys ja luonteen heikkoudet tuovat vain inhimillistä särmää.

Hyvän hengen trio elää kituutta vaaran juurella, jota persoo-

nallinen bisnesmies Rökke (**Jyrki Jussila**) havittelee epästabiilin kunnanjohtoon (**Sirpa Metso** ja **Timo Väisänen**) avustamana. Tästä asetelmasta jokainen osaa itsenäisesti johtaa näytelmän loppukehittelyä.

Vaikka näytelmä on ajaton kuvaus kesäteatterin ajatusmaailmasta ja huumorista, joissain kohdin aika on myös muuttanut alkuperäistä tulkintaa. Kun rakkaudessa pettynyt Tane tarttuu aseeseen, ensimmäinen asosiaatio ei ole enää kevien hupailu, vaan viime vuosien väkivallanteot. Kepeän kesäkomedian keskellä tällaisella kohtauksella on yllättävän dramaattinen vaikutus.

Juuso Ala-Kyyny

Eero Schroderus: Kiusaajien katkismus alias Amali ja aikamiespojat, ennakoensi-ilta Nastolan Pisarateatterissa 12.6. Ohjaus: Juha Helviö, lavastus: Juha Helviö, Taisto Laitinen ja työryhmä, musiikki: Jyrki Jussila.